

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Odezwa o działalności Konsumu Robotniczego w Cieszynie

Liczba stron oryginału

2

Liczba plików skanów

3

Liczba plików publikacji

3

Sygnatura/numer zespołu

TR 077.059

Data wydania oryginału

Ok. 1930

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

Do członków i sympatyków ruchu spółdzielczego.

Życie ludności pracującej w mieście i na wsi staje się w czasach obecnych ciężką walką o byt. Znalezienie pracy, która pozwoliłaby robotnikowi zapracować uczciwie na chleb powszedni, staje się rzeczą wprost niemożliwą. Rolnik coraz mniej może otrzymać za swoje produkty rolne, a coraz drożej płacić musi za artykuły potrzebne do gospodarstwa rolnego. Pomimo niskich cen za produkty rolnicze życie w mieście, życie za gotówkę, wykazuje tendencję zwyżkową.

W tym kompletnym chaosie gospodarczym kapitaliści i rząd przychodzą z obniżką płac robotniczych i pracowniczych.

W krótkiej naszej odezwie nie chcemy dochodzić przyczyn tego niebywałego zjawiska, stwierdzić tylko pragniemy, że gospodarka kapitalistyczna, wobec której czynniki rządowe wykazały zupełną bezradność, zawodzi na całej linii i swoją żądzą zysku sprowadza lud pracujący na brzeg przepaści.

W tej niszczyielskiej robocie pierwszorzędną rolę odgrywa handel prywatny, przez nikogo nie kontrolowany. Handlarze i spekulanci tworzą monopol z artykułów pierwszej potrzeby, skupują je za bezcen i magazynują, aby je później po lichwiarskich cenach wypuszczać na rynek i w ten sposób stwarzają dla siebie nowe źródła dochodu. Tę możliwość łatwego wzbogacenia się zawdzięczają spekulanci bierności konsumentów. Skutecznie przeciwdziałać mogą tutaj sami konsumenci i producenci rolni, a więc ludność pracująca w mieście i na wsi, o ile zrozumieć potrafią korzyści wypływające z pracy i organizacji spółdzielczej.

W naszej okolicy istnieje spółdzielnia „Konsum Robotniczy”, ciesząca się wielkiem zaufaniem szerokich sfer ludności pracującej. Każdy nieuprzedzony przyznać musi, że spółdzielnia „Konsum Robotniczy”, jakkolwiek jest organizacją młodą, stała się poważnym regulatorem cen na terenie jej działania.

W chwili wzmagającego się ustroju kapitalistycznego uważamy za swój obowiązek zwrócić ponownie uwagę szerokich sfer konsumentów na działalność naszej spółdzielni „Konsum Robotniczy” w Cieszynie, której członkiem stać się może każdy człowiek pracy, który nie utracił wiary w własne swoje siły, w potęgę klasy pracującej zjednoczonej w organizacji spółdzielczej.

W jedenastu sklepach zorganizowanych w Cieszynie, Puńcowie, Dzięgielowie, Kaczycach, Kończycach Małych, Hażlachu i Zebrzydowicach oraz w piekarni, prowadzonej we własnym zarządzie, zaopatruje się w środki żywności i artykuły pierwszej potrzeby 1800 członków, zakupując w ciągu roku towarów za przeszło milion złotych. Od czasu ustabilizowania się złotego potrafiliśmy nagromadzić fundusz rezerwowy w wysokości 40.000 zł, nie licząc zwrotów od zakupu, które spółdzielnia wypłaca swoim członkom w wysokości 1%, ani funduszy, które spółdzielnia przeznacza corocznie na urządzenie „gwiazdki” dla dzieci swych członków. Dowodem zaufania członków do spółdzielni są oszczędności, składane przez członków, które wynoszą około 60.000 zł, od których spółdzielnia płaci 10% odsetek.

77.59/1
Nie ulega wątpliwości, że spółdzielnia „Konsum Robotniczy” potrafiłaby zdziałać o wiele więcej na polu gospodarczym i filantropijnym, gdyby wielka rzesza konsumentów, stojąca dziś jeszcze zdala od własnej organizacji gospodarczej, przystąpiła do współdziałania w obronie własnych swoich interesów gospodarczych.

Członkiem spółdzielni „Konsum Robotniczy” może stać się każda osoba bez różnicy płci, która ukończyła 18 lat życia. Wpisowe wynosi 1.— zł, udział 20.— zł, które mogą być wpłacone w drobnych ratach. Wpłacone dotychczas udziały wynoszą ponad zł 20.000.—. Pełne udziały oprocentowuje się 6% w stosunku rocznym. Każdy członek odpowiada tylko swoim udziałem.

Zaznaczamy, że jakkolwiek dzisiaj spółdzielnia nie prowadzi jeszcze na składzie wszystkich towarów a w szczególności towarów łokciowych, to jednak każdy towar bywa dostarczany na zamówienie według wzorów po z góry ustalonej cenie. W tych sprawach zwracać się należy do sklepowych.

Z chwilą, gdy wszyscy konsumenci z jednej, a producenci rolni z drugiej strony, staną się członkami swojej organizacji gospodarczej, wtedy będzie ona mogła rozwinąć wydatnie swoją działalność nie tylko w kierunku większego doboru towarów, lecz ułatwić także zbyt produktów rolnych drobnym rolnikom po odpowiednich cenach.

„Konsum Robotniczy” w Cieszynie jest członkiem Związku Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej „Spolem” w Warszawie. Związek prowadzi handel hurtowny artykułów pierwszej potrzeby, posiada własne młyny i fabryki: mydła, proszku do prania, pasty do obuwia, fabrykę świec, tutek do papierosów, cukierków, czekolady, wytwórnię płynu do czyszczenia metali, zbiornicę i chłodnię jaj, pakownię herbaty i t. p. Artykułami prowadzonymi hurtownie względnie wytwarzanymi we własnych fabrykach zaopatruje Związek sklepy spółdzielni, należących do Związku. Są to towary *niefałszowane*, pierwszorzędnej jakości, za które gwarancję ponosi Związek. Towary nieodpowiednie przyjmuje się z powrotem bez jakiegokolwiek straty dla członków. Większe ilości towarów bywają na życzenie dostarczane do domów.

Oprócz wybranej przez delegatów Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej wykonuje w spółdzielni kontrolę Związek Spółdzielni przez swoich lustratorów. Ta wzmocniona kontrola gospodarki spółdzielni zabezpiecza ją przed możliwymi stratami i zapewnia jej normalny rozwój.

Członkowie spółdzielni „Konsum Robotniczy” stanowią już dzisiaj wielką gwardję, która dąży do wyswobodzenia się od nieproszonych opiekunów w myśl hasła, które głosi, że „wyzwolenie ludu pracującego może być dziełem tylko samego ludu pracującego”. Wszyscy konsumenci w mieście i na wsi powinni raz postanowić, że ani jeden ciężko zapracowany grosz nie wydają gdzie indziej jak tylko we własnym sklepie spółdzielczym.

Bierzmy więc nasze sprawy we własne nasze ręce a lepsza przyszłość będzie nam zapewniona.

An die Mitglieder und Freunde der Konsum-Genossenschafts-Bewegung.

Das Leben der arbeitenden Bevölkerung in Stadt und Land gestaltet sich in den jetzigen Zeiten als zu einem schweren Kampfe ums Dasein. Das Erlangen einer Lohnarbeit, welche dem Arbeiter das tägliche Brot zu erwerben erlaubte, wurde zur wahren Unmöglichkeit. Der Landwirt bekommt für seine Produkte immer weniger, dagegen muß er jedoch die in seinem Landbetriebe notwendigen Dinge immer teurer bezahlen. Und trotz den niedrigen Preisen der Landprodukte wird das Leben in der Stadt, fürs baare Geld, mit jedem Tage abermals teurer.

Inmitten dieses wirtschaftlichen Zusammenbruches wollen die Kapitalisten und die Regierung die Löhne der Arbeiter und die Gehalte der Angestellten noch mehr herabdrücken.

In unserem kurzen Mahnworte an die Konsumenten-schaft wollen wir die Ursachen dieser unerhörten Erscheinung nicht nachforschen, wir müssen jedoch feststellen, daß die kapitalistischen Wirtschafts-Methoden, denen gegenüber die Regierung sich machtlos erwies, sich als vollständig trügerisch entpuppten und daß sie nur das ganze arbeitende Volk durch die nimmer satte Ausbeutungsgier an den Abgrund des todbringenden Elends brachten.

In dieser Vernichtungs-Arbeit spielt die erste Rolle der durch niemanden kontrollierte Privathandel. Die Händler und Spekulanten errichteten aus dem Vertriebe der notwendigsten Gebrauchsgegenstände eine Art Monopol für sich, sie kaufen dieselben halb umsonst auf, magasinieren sie, um sie hernach zu wucherischen Preisen auf den Markt tropfenweise sickern zu lassen. Dadurch erzielen sie ungeheuerliche Verdienste. Diese Möglichkeit sich auf Kosten der Allgemeinheit leicht zu bereichern, haben sie lediglich der Passivität der Konsumenten zu verdanken. Wirksam und erfolgreich könnten dagegen sowohl die erwerbenden Konsumenten in der Stadt und Dorf, wie auch die Produzenten auf dem flachen Lande auftreten, wenn sie die Ziele und die Nützlichkeit der **Konsum- und Erwerbs-Genossenschaften** richtig erkennen und anerkennen würden.

In unserer Gegend besteht seit Jahren die Genossenschaft „**Konsum Robotniczy**“, welche sich des größten Vertrauens der arbeitenden Bevölkerung erfreut. Jeder Unvoreingenommene muß zugeben, daß die Genossenschaft „**Konsum Robotniczy**“, obwohl sie eine junge Organisation ist, zum wichtigen Preisregulator in ihrem Tätigkeitsbereiche geworden ist.

In einer Zeit der mächtig wachsenden Krise der kapitalistischen Wirtschaftsordnung betrachten wir es als unsere besondere Pflicht die Aufmerksamkeit der breitesten Kreise des arbeitenden Volkes auf die Tätigkeit des Vereines „**Konsum Robotniczy**“ in Cieszyn, dessen Mitglied jeder arbeitende Mensch, welcher den Glauben in eigene Kräfte und in die Macht des in Konsumgenossenschaften organisierten arbeitenden Volkes nicht verloren hat, werden sollte, zu lenken.

In den elf Geschäften, welche in **Cieszyn, Puńców, Dzięgielów, Kaczyce, Kończyce Małe, Hażlach** und **Zebrzydowice** bestehen, und in der, im eigenen Betriebe geführten **Bäckerei**, werden **1800 Mitglieder** mit Nahrungsmitteln und sonstigen Bedarfsartikeln, in einem Gesamtbetrage von mehr als **eine Million Złoty jährlich**, versorgt. Seit der Stabilisierung des Złoty haben wir einen **Reservefond** von über **40.000 Złoty** angesammelt, wobei wir die **Rückersätze**, welche die Genossenschaft an ihre Mitglieder in der Höhe von **1%** der gemachten Einkäufe zahlt, und die Auslagen für die „**Weihnachts-Bescherung**“, welche alljährlich für die Kinder unserer Mitglieder veranstaltet wird, gar nicht in Rechnung ziehen. Als Beweis für das Vertrauen der Mitglieder an die Genossenschaft sind die Ersparnisse,

welche die Mitglieder in der Genossenschaft einlegen und welche nunmehr gegen **60.000 Zł** betragen; die **Spargelder** werden mit **10%** verzinst.

Es unterliegt keinem Zweifel, daß die Genossenschaft viel mehr in wirtschaftlicher und philanthropischer Hinsicht zu leisten im Stande wäre, wenn die große Maße der Konsumenten, die heute noch von ihrer Wirtschafts-Organisation abseits stehen, zur gemeinsamen Verteidigung ihrer wirtschaftlichen Interessen beitreten würde.

Mitglied der Genossenschaft „**Konsum Robotniczy**“ kann jedermann, ohne Unterschied des Geschlechtes, werden, wer das 18. Lebensjahr vollendete. Die **Einschreibs-Gebühr** beträgt **1.— Zł**, der **Mitgliedsanteil**, welcher in kleinen Beträgen eingezahlt werden darf, **20.— Zł**. Die bisher eingezahlten **Anteile** machen **20.000.— Zł** aus. Die voll eingezahlten **Anteile** werden mit **6%** jährlich verzinst. Jedes Mitglied darf nur einen Anteil besitzen und haftet es folglich nur mit diesem Anteil.

Es sei bemerkt, daß, wenn auch die Genossenschaft vorläufig noch nicht alle Waren, insbesondere keine Kurz- und Schnittwaren am Lager führt, so werden auch diese Waren, laut Muster und nach im Vorhinein vereinbarten Preisen, geliefert. In dieser Angelegenheit wolle man sich mit Vertrauen an unsere Lagerhalter (Verkäufer) wenden.

Wenn erst einmal alle Konsumenten auf der einen und alle landwirtschaftlichen Produzenten auf der anderen Seite Mitglieder ihrer Wirtschaftsorganisationen werden, dann wird sie im Stande sein ihre Tätigkeit allseits, nicht nur was die größere Auswahl der Lagerware betrifft, aber auch in der Richtung der Erleichterung des Absatzes der Produkte der kleinen Landwirte zu angemessenen Preisen, zu entfalten.

„**Konsum Robotniczy**“ in **Cieszyn** ist Mitglied des **Verbandes der Konsumgenossenschaften in der Republik Polen „Spółem“ in Warszawa**. Der Verband führt einen Großhandel sämtlicher Bedarfsartikel, er besitzt eigene Mühlen und Fabriken für: Wasch- und Toiletten-Seifen, Waschpulver, Schuhpaste, Kerzen, Zigaretten-Hülsen, Zuckerwaren, Schokolade, Metallputzpaste- und Flüssigkeit, eine Eiskältereie, eine Teepackerei und s. f. Die im Großen eingeführten oder in eigenen Betrieben erzeugten Waren liefert der Verband an die Verkaufsstellen der angeschlossenen Genossenschaften. Es sind durchwegs **unverfälschte**, erstklassiger Qualität Waren, für deren Güte der Verband garantiert. Nicht entsprechende Ware wird zurückgenommen ohne jedweden Verlust für das Mitglied. Auf Verlangen wird die eingekaufte Ware ins Haus zugestellt.

Außer dem, durch die Delegierten gewählten, Überwachungs-Ausschuße und der Revisions-Kommission, üben die Kontrolle in unserer Genossenschaft auch die eigens dazu bestellten Lustratoren des Verbandes der Genossenschaften. Diese verstärkte Überwachung ihrer gesamten Gebahrung schützt unsere Genossenschaft vor immerhin möglichen Verlusten und sichert deren normale Entwicklung.

Die Mitglieder der Genossenschaft „**Konsum Robotniczy**“ in Cieszyn bilden heute schon eine große Garde, welche die Erlösung von den ungebeten Vorständen erstrebt — im Sinne des Mahnwortes, welches lautet: „**Die Erlösung des arbeitenden Volkes kann nur ein Werk des arbeitenden Volkes selber werden!**“ Sämtliche Konsumenten in Stadt und Land sollten einmal sich entschließen, daß kein Groschen von dem schwer erarbeiteten Gelde anderswo verausgabt werden darf, als nur in der eigenen Genossenschaft.

Nehmen wir eigene Angelegenheiten in eigene Hände und eine bessere Zukunft ist uns gesichert!